

MEDEDELINGEN

Circovirus in wilde vogels in Nederland

Sinds mei 2001 is in vogelopvangcentra in Nederland een verhoogde sterfte gerapporteerd onder meerdere vogelsoorten, waaronder meeuwen, kraaien en duiven. De vogels vertoonden onder andere coördinatiestoornissen, diarree en lusteloosheid. Er werden 54 dode vogels van 21 soorten aangeboden aan de Vakgroep Virologie, Erasmusuniversiteit (Rotterdam), voor ziektekundig en virologisch onderzoek. Een aantal virusziekten, waaronder influenza, pseudovogelppest en infectieuze bursitis, kon worden uitgesloten. De belangrijkste microscopische afwijking bij meerdere soorten was verschrompeling van lymfoïde organen (die deel uitmaken van het immuunsysteem). De aanwezigheid van een circovirusachtig micro-organisme werd vastgesteld op grond van elektronenmicroscopisch onderzoek in twee soorten, te weten kokmeeuw en stadskuif. Bij scholekster en houtduif werden bij lichtmicroscopisch onderzoek afwijkingen gevonden die passen bij deze virusinfectie. Voorzover bekend is dit virus voor mensen (bijvoorbeeld stookolieslachtoffertellers, medewerkers van vogelopvangcentra) niet gevaarlijk.

Circovirusinfecties in vogels gaan gepaard met immunodeficiëntie, dat wil zeggen weerstandsvermindering, en kunnen een belangrijke oorzaak van sterfte zijn van (wilde) vogelpopulaties. Zo is het bekend dat ze ziekte veroorzaken bij kippen, papegaaien en duiven. In Nieuw-Zeeland is de infectie vastgesteld bij de kelpmeeuw *Larus dominicanus*. In Europa is circovirusinfectie echter alleen bekend van (tamme) duiven, niet van vrijlevende vogelsoorten. Kokmeeuw, houtduif, stadskuif en scholekster zouden dus nieuwe gastheren zijn voor deze infectie.

Verder onderzoek is in uitvoering om de onderlinge verwantschap van de gevonden circovirusachtige micro-organismen, de mate van verspreiding in verschillende vogelsoorten, en de betekenis van de infectie voor de waargenomen sterfte te vinden. Monsters van wilde vogels uit Zweden, waar in juni en juli verhoogde sterfte van voornamelijk zilverbreeuwen is geconstateerd, worden ook onderzocht in samenwerking met de National Veterinary Institute in Uppsala. Ook in Nederland zijn zilver- en kleine mantelmeeuwen verzameld voor nader onderzoek. We houden u op de hoogte. Met dank aan alle mensen die vogelkarkassen hebben aangeleverd voor onderzoek, o.a. Kees Camphuysen, Arnold Gronert, Ben Koks, Hein Timmerman, en Gaatske Wiersma.

Thijs Kuiken, Ron Fouchier & Ab Osterhaus, Vakgroep Virologie, Erasmus Universiteit Rotterdam. Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam [Vertaling gebaseerd op bericht in Promed mailpost van 17 augustus 2001]

Literatuur voor geïnteresseerden:

Twentyman C.M. *et al.* 1999. Circovirus-like infection in a southern black-backed gull (*Larus dominicanus*). *Avian Pathology* 28: 513-516.

Todd D 2000. Circoviruses: immunosuppressive threats to avian species: a review. *Avian Pathology* 29: 373-394.

Woods L.W. *et al.* 2000. Circovirus infection of nonsittacine birds. *Journal of Avian Medicine and Surgery* 14: 154-163.

RECENTE PUBLICATIES

Dréan-Quénech'hdu S. le & L'Hostis M. 2001. Recherches mises en place sur les oiseaux mazoutés lors de naufrage de l'Erika. Service de parasitologie, zoologie appliquée/Centre de Soins et de sauvegarde, Ecole Nationale Vétérinaire de Nantes. Nantes, 70 pp.

Dit rapport bevat informatie over veerstructuur van olieslachtoffers, waarbij de structuur voor en na (pogingen tot) schoonwassen werd vergeleken. Het 'materiaal' was afkomstig van de ramp met de 'Erika'. Het rapport is geheel in het Frans en is op te vragen bij:

Sophie le Dréan-Quénech'hdu, 3 rue de la Janaie, 35520 Melesse; of bij: Monique L'Hostis: Service de parasitologie, zoologie appliquée/Centre de Soins et de sauvegarde, Ecole Nationale Vétérinaire de Nantes, Atlanpole Chanterrie, 44307 Nantes Cedex 03.

Kees Camphuysen

CONGRESSEN

Op de **Landelijke Dag** (SOVON/VB/NOU) op **zaterdag 1 december 2001** te Nijmegen; dit jaar samen met het Nederlands Centrum voor Natuuronderzoek, wil de NZG zich ook weer presenteren. Leden die willen helpen met het bemannen/vrouwen van de NZG-tafels wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met Jan Andries van Franeker (telefoon werk 0222 - 369 724, e-mail ned.zeevogelgroep@planet.nl). De dag wordt gehouden in Concertgebouw De Vereniging; Keizer Karelplein. Toegang vanaf 09:30 uur, opening 10:15 uur.